

Handläggare
Alice Ring
Carolina Bjurling
Telefon: 0850810052

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2021-09-23

Revidering av lokala regler för föreningsstöd

Förslag till beslut

Nämnden godkänner reviderade lokala regler för föreningsstöd, i enlighet med bilaga 1.

Sammanfattning

Vid sammanträdet i februari 2021 beslutade nämnden att uppdra till förvaltningen att utarbeta förslag på revidering av lokala regler för föreningsstöd, samt att övergå till att utlysa en ansökningsperiod för föreningsstöd per år, istället för två.

Förvaltningens förslag till reviderade regler utgår från stadens *Riktlinjer avseende förenings- och kulturstöd – demokrativillkor*, som beslutades av kommunfullmäktige 31 maj 2021. Reglerna har även reviderats med utgångspunkt i att stödet ska fördelas en gång per år. Därutöver har ett antal förtydliganden och redaktionella förändringar gjorts.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner reviderade lokala regler för föreningsstöd, i enlighet med bilaga 1.

Bakgrund

Östermalms stadsdelsnämnd fördelar årligen stöd till ideella föreningar med utgångspunkt i Östermalms lokala regler för föreningsstöd. Den 11 februari 2021 beslutade nämnden att uppdra till förvaltningen att utarbeta förslag på revidering av lokala regler för föreningsstöd samt att övergå till att utlysa en ansökningsperiod för föreningsstöd per år, istället för två.

Syftet med revideringen är att förenkla ansökningsförfarandet och uppdatera regelverket så att det harmonierar med de riktlinjer för förenings- och kulturstöd som kommunfullmäktige fattade beslut om i slutet av maj 2021.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av specialistenheten, inom administrativa avdelningen.

Ärendet

Ändringar föranledda av uppdaterat demokrativillkor

Den 31 maj 2021 beslutade kommunfullmäktige om ”Riktlinjer avseende förenings- och kulturstöd – demokrativillkor” (Dnr KS 2020/410). Riktlinjerna ska fungera som ett stöd i nämndernas arbete med föreningsbidrag. Det är dock nämndernas regelverk och eller rutiner för hantering av föreningsbidrag som förtydligar syftet med respektive nämnds föreningsbidrag.

Av riktlinjerna framgår att nämnderna i sina regelverk och eller rutiner för handläggning av föreningsstöd ska föra in ett demokrativillkor. Demokrativillkoret knyter an till stadens riktlinjer för arbetet mot våldsbejakande extremism. Där framgår att inga stöd i form av ekonomiska bidrag skall ske från staden till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män. Bidrag ska följas upp noggrant och utvärderas av den bidragsgivande nämnden. I samband med beslut om bidrag ska en plan för uppföljning upprättas. I Stockholms stads budget framgår att nämnder och bolagsstyrelser genom uppföljning ska ”säkerställa att ekonomiska bidrag, tillgång till lokaler och föreningsbidrag fortsatt inte går till någon aktör med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism”. Vidare framgår av budgeten att ”föreningar med odemokratiska värderingar eller kopplingar till våldbejakande extremism ska få sitt föreningsstöd indraget” samt att ”alla nämnder och förvaltningar som ger bidrag till föreningar, måste dels säkerställa att bidrag endast ges i enlighet med dessa riktlinjer, dels kontrollera att bidragen används i enlighet med det syfte som de ges”.

Stadens riktlinjer beskriver hur demokrativillkoret ska säkerställas och vilken information som ska kontrolleras i samband med ansökan om bidrag. Detta innefattar bland annat en kontroll av att föreningen/organisationen uppfyller demokrativillkoret samt har ett bankgiro- eller plusgirokonto registrerat. Om dessa två krav inte uppfylls ska nämnden inte gå vidare med ansökan.

Östermalms stadsdelsförvaltning

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Om en förening/organisation agerat på ett sätt som inte är förenligt med demokrativillkoret, genom exempelvis skrivningar i stadgar, verksamhetsberättelse, verksamhetsplan, på en webbplats eller i

andra dokument från föreningen/organisationen ska bidrag inte lämnas.

Huvudregeln är att den som ansöker om ett bidrag ska visa att samtliga villkor är uppfyllda. För att säkerställa detta ska nämnderna i sina ansökningsformulär för föreningsstöd införa ett demokrativillkor genom vilket sökande intygar att verksamheten är förenlig med demokrativillkoret. En förening/organisation som intygar detta och det av övriga uppgifter inte framgår annat, får antas uppfylla demokrativillkoret.

Grundläggande krav 3. Uppfyller demokrativillkor

Östermalms stadsdelsnämnd har redan i sitt nuvarande regelverk ett grundläggande krav för ansökan som beskriver demokrativillkor enligt följande: ”Föreningen arbetar utifrån demokratiska principer, stödjer demokratin som samhällssystem, verkar för jämställdhet, mångfald, alla människors lika värde och likabehandling i verksamheten, samt tar avstånd från våldsbejakande uttryck och åsikter. Om företrädare för föreningen, exempelvis en styrelsemedlem, anställd eller volontär, uttrycker åsikter i strid med ovan ska föreningen omgående uppmana personen i fråga att lämna sitt uppdrag. Föreningen ska inte heller samverka med, eller anlita, organisationer eller personer som uttrycker åsikter i strid med ovan.”

Ovanstående krav och formulering föreslås kvarstå och kompletteras med en formulering hämtad från kommunfullmäktiges nya riktlinjer enligt nedan:

”Föreningen intygar att varken föreningen/organisationen eller dess företrädare, inom ramen för verksamheten:

- a) utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter,
- b) diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
- c) rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i a eller b, eller
- d) motarbetar det demokratiska styrelseskicket.”

(Se bilaga 1, sida 2)

Ansökan och redovisning - Klargörande möte

Av stadens riktlinjer framgår att: ”Nämnden kan kalla till klargörande möte efter att ha tagit del av den information sökanden har lämnat in. Mötet används för att diskutera hur föreningen avser att uppfylla syftet i sin ansökan. Vid mötet kan också diskuteras exempelvis hur föreningen uppfyller stadens villkor om respekt för demokratiska grundprinciper och jämställdhet mellan kvinnor och män. Att inte komma till klargörande möte innebär att nämnden ska

Östermalms stadsdelsförvaltning

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

avslå ansökan av formella skäl. Nämnden ska ta in en skrivning i riktlinjer eller rutiner och ansökningsformuläret där detta framgår.

I nämndernas riktlinjer eller rutiner ska införas att föreningar som första gången söker bidrag från en nämnd ska kallas till ett klargörande möte med förvaltningen i det fall ansökan avser ett betydande belopp eller på förekommen anledning som bedöms av ansvarig nämnd. Vad som definieras som ett betydande belopp beslutas av respektive nämnd och ska föras in i riktlinjer eller rutiner avseende nämndens föreningsbidrag.” (*Riktlinjer avseende förenings- och kulturstöd – demokrativillkor*, se bilaga 3, sida 15)

Förvaltningen föreslår att föreningar som inte sökt tidigare, som ansöker om belopp överstigande 100 000 kronor ska kallas till klargörande möte. Information om klargörande möte föreslås föras in under rubriken Ansökan och redovisning. (Se bilaga 1, sida 3.)

Om förutsättningarna för beviljat stöd ändras

I syfte att ytterligare betona det uppdaterade demokrativillkoret föreslås ett tillägg under rubriken Om förutsättningarna för beviljat stöd ändras, nedan markerat med kursiv text:

”Förvaltningen ska omedelbart meddelas om det sker förändringar vad gäller budget, styrelse, stadgar, verksamhet, aktiviteter, *uppfyllnad av demokrativillkor* eller annat som legat till grund för beviljat stöd.”

(Se bilaga 1, sida 4)

Stadens riktlinjer bejakas i sin helhet

Stadens riktlinjer innefattar även detaljerad information om kontroll och granskning av övriga inkomna uppgifter, bedömning av ansökan, beslut och en rutin för svårbedömda ärenden. Vid föregående revidering av regelverket, 2017, beslutade nämnden att frångå att reglerna skulle innehålla detaljerad information som främst är avsedd för handläggaren. Förvaltningen föreslår att denna hållning kvarstår och att regelverket i möjligaste mån ska hållas enkelt och kortfattat med föreningslivet som målgrupp.

Nämndens regelverk listar de bedömningsgrunder som förvaltningen utgår från när förslag till beslut om fördelning av föreningsstöd utarbetas. Den första bedömningsgrunden är: ”Att föreningen och dess verksamhet eller aktivitet uppfyller detta regelverk”. Förvaltningen föreslår att den kompletteras så att det istället står: ”Att föreningen och dess verksamhet eller aktivitet uppfyller detta regelverk och stadens *Riktlinjer avseende förenings- och kulturstöd – demokrativillkor*.”

Förvaltningen bejakar stadens riktlinjer i sin helhet och hänvisar även till dem i förvaltningens interna rutin för hantering av föreningsstöd. Den interna rutinen beskriver samtliga moment för handläggning av föreningsstöd och är framtagen för att säkerställa en likartad process och kontinuitet i arbetet även vid byte av handläggare. Stadens riktlinjer beaktas även vid uppdatering av det digitala ansökningsformulär som förvaltningen använder.

Fördelning av föreningsstöd en gång per år
Nämnd beslutade i februari 2021 att föreningsstöd ska sökas och fördelas en gång per år, istället för två, från och med 2022.

Förvaltningen föreslår därför att tidigare rubrik ”Föreningsstöd – två stödformer” och information om stödformer ersätts av följande rubrik och formulering:

”Stödets fördelning och ändamål

Föreningsstödet söks och fördelas en gång per år för kommande verksamhet och aktiviteter. Förvaltningen utlyser ansökningsdatum. Stödet kan sökas för medlemsaktiviteter, programverksamhet, lokalhyra, arvoden och marknadsföring. Vid särskilda skäl kan nämnden även bevilja stöd till fasta personalkostnader, lokalrenovering, inköp av inventarier samt mat och fika. I ansökan ska föreningen lämna en motivering som tydliggör föreningens behov.”

(Se bilaga 1, sida 1)

Övriga förtydliganden av regelverket

Grundläggande krav 1. Vara en ideell förening

Av stadens riktlinjer framgår det att en förening vid ansökan om bidrag om mer än ett halvt prisbasbelopp ska ha haft ett organisationsnummer i minst ett år, ska kunna uppvisa årsbokslut/verksamhetsberättelse för det senaste året och ha varit aktiv samt haft en dokumenterad verksamhet. Undantag kan göras för nybildade föreningar som har sitt ursprung i befintliga föreningar som uppfyller ovanstående krav.

Förvaltningen föreslår att grundläggande krav 1 i nuvarande regelverk kompletteras med följande formulering: ”Vid ansökningar överstigande ett halvt prisbasbelopp ska föreningen ha haft ett organisationsnummer i minst ett år och en dokumenterad verksamhet. Undantag kan göras för föreningar med ursprung i befintliga föreningar som uppfyller ovanstående krav.”

(Se bilaga 1, sida 1)

Grundläggande krav 7. Ta arbetsgivaransvar

I nuvarande regler står som grundläggande krav 7. Ta arbetsgivaransvar: ”Förening som har anställd personal ansvarar för att uppfylla de krav som ställs i egenskap av arbetsgivare.”

För att förtydliga vad som avses med arbetsgivaransvar föreslår förvaltningen följande omformulering:

”Den förening som har anställd personal ansvarar för att följa de lagar och regler som gäller för arbetsgivare.”

(Se bilaga 1, sida 3)

Bedömningsgrunder

Bedömningsgrunderna kan ses som en trappa som används för bedömning av inkomna ansökningar. Grunderna utgår från en basnivå som måste vara uppfylld för kvalificering till nästa steg. I nuvarande regelverk finns åtta bedömningsgrunder. Förslaget om reviderade regler för föreningsstöd som redovisas i bilaga 1 innehåller endast sex bedömningsgrunder.

Bedömningsgrund tre i befintliga regler avser: ”I vilken mån förening bedöms ha tillräckliga förutsättningar för att genomföra verksamheten.”

Förvaltningen föreslår att denna bedömningsgrund förtydligas så att det istället står: ”I vilken mån föreningen bedöms ha ekonomisk och verksamhetsmässig förmåga för att genomföra verksamheten eller aktiviteten.”

Bedömningsgrund sex och sju i nuvarande regler rör föreningens kapital och övriga tillgångar samt föreningens möjlighet att söka stöd från annat håll. Genom att ändra och förtydliga bedömningsgrund tre menar förvaltningen att dessa två bedömningsgrunder kan utgå. Fördelen med förändringen är att den möjliggör en mer sammanhållen bedömning, som blir lättare att motivera.

(Se bilaga 1, sida 5)

Smärre redaktionella förändringar

Utöver ovanstående föreslagna förändringar har förvaltningen gjort ett antal smärre redaktionella förändringar. Dessa synliggörs bäst genom att läsa bilaga 1 och 2 jämte varandra.

Jämställdhetsanalys

Målsättningen är att föreningsstödet ska komma såväl flickor, pojkar, kvinnor och män till del. Genom att ytterligare förtydliga demokrativillkoret säkerställs att stöd inte tilldelas föreningar som

kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter, diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar om reviderade Lokala regler för föreningsstöd i enlighet med bilaga 1.

Kerstin Andersson
Stadsdelsdirektör

Helena Näslund
Avdelningschef

Bilagor

1. Reviderade Lokala regler för föreningsstöd
2. Befintliga Lokala regler för föreningsstöd
3. Riktlinjer avseende förenings- och kulturstöd – demokrati-villkor

Östermalms stadsdelsförvaltning

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Andersson, Stadsdelsdirektör	2021-09-06